

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
N.-Kikindán.

Egyesült „Kikindai Közlöny“ és „Felső Torontál“
POLITIKAI LAP.
Megjelenik: Csütörtökön és Vasárnap.

Előfizetési díj:
Póstán küldve, vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor.
Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.
Egy szám 20 fillér.

Vásároljunk csak hazai ipar terméket. Azt a kereskedőt, a ki Magyarországon előállítható árukat külföldről szerez be, — ne támogassuk. Azon kereskedő hirdetésait, ki üzletét hazai árukkal szerelte fel, a legolcsóbbáron közöljük.

Közönyös társadalom.

A kereskedelemügyi tárca költségvetésének tárgyalásakor nagyrészt a társadalom közönyének tulajdonította Hegyedüs Sándor miniszter az ipar és kereskedelem fejletlenségét és pangását. — Ezt hangoztatja több fővárosi napilap is. — A harmincz év óta uralkodó rendnek büne az, hogy még oly lucidus elme is mint Hegyedüs Sándor, o k n a k tartja azt, a mi csak o k o z a t. — Igenis a társadalom közönye nem oka semminek, csak okozata az immorális politikai rendszernek.

Azt csak senki sem fogja állítani, hogy a társadalomnak közönyét — az általános jólét okozná. — Márpedig a hol ninesen általános jólét, ott elégedetlenek is vannak, kik saját és társaik

sorsán javítani akarnának. — S a hol elégedetlenek vannak, bizonyára akadnak olyanok is, kik ezen elégedetlenségüknek kifejezést adjanak.

Megtörténik ez az országban s ahol a többség képviselőinek szabad meggyőződését elfojtja a pártfegyelem s a Bánffy-féle választási rendszer mellett „kimaradás“-tól való félelem, — Az ellenzik egy része — belátva küzdölme meddőségét —, már csak a kerületei kedvéért ellenzék és beáll „zabliferánsnak“

Ellenvéleményt nyilvánítottak — persze már csak nagyon régen — a törvényhatósági bizottsági közgyűléseken is, a hól a felszólalót a községi jegyzők és megyei tisztviselőkből álló megyei bizottsági tagok tisztára lehurrogták s jól járt az illető ha csak egyszerűen leszavazták. — Itt persze azt mondhatná valaki, hogy vannak ott független megyebizottsági tagok is. — Ezt persze csak olyan mondhatná, ki nem tudja, hogy az ugynevezett független megyebizottsági tagok csak addig függetlenek, míg vizügyeik nem rendeztetnek kívánalmaik szerint

s míg „műutat“ és „helyiérdekű vasutat“ nem kapnak

Megkísérelte már nálunk is megyei ellenzék teremtene egy diplomás független megyebizottsági tag, ki egy év múlva a „rendszer mellett tüntető“ „diszszónoka“ lett.

Az érdeksugallta hatalom úgy körül van bástyázva, hogy azon a legönzletlenebb ellenvélemény is feltétlenül megtörik s ez szüli a politikai, gazdasági és társadalmi közönyt.

Ha ezen politikai rendszer lesz alapjában megváltoztatva, akkor megtisztul a politikai szellem és erkölcs s ha felpezsdül a politikai élet, — ha helyre áll a népek a vezető középosztály iránti bizalma, akkor felvirágozik az ipar és kereskedelem, akkor előbujnak rejtekükből a vállalkozáshoz szükséges tőkék is.

A mai „rendszer“ mellett alólól ez ki nem küzdhető s azt csak a felsőbb intézők idézhetik elő. Ha Széll Kálmán igazán önzetlen hazafi, végezze el ezen gigászi munkát s akkor a második honalapító nevére teszi magát érdemessé. X.

TÁRCA.

A magyar dalárvilág.

A „Torontáli Közlöny“ számára írta:
Id. Ábrányi Kornél.

(Utánnomás tilos)

Kéry Gyula, ifju kollegám megbízott, hogy írjak a vele szövetségben levő lapok számára egy tárczát.

Szívesen megteszem, s nem is kell sokat gondolkoznom a téma fölött. Itt van a szívemben a téma: A magyar dalárvilág, a melynek megteremtője az Országos daláregyesület háta mögött immár 34 éves diadalmas mult áll. Voltak ez idő alatt fényes, ragyogó, de voltak borús napjai is. En ott álltam születése bölcsőjénél. Résztvettem minden dicső hadjáratában s megosztottam vele a magyar zene pusztáján a mannát ép úgy, mint a száraz szentjános kenyeret. De soha nem láttam csüggedni, ám minden alkalommal csak fokozni kitarását a magyar géniusz érdekében.

Most a magyar dalárvilágot leginkább s kizárólagosan a jövő évi kassai országos dal- és zeneünnepség érdekli, mely lehetőleg fényesnek ígérkezik. A kassai országos hírű dalegyletnek már ezelőtt tizenhat évvel a miskolci közgyűlésen kibocsájtott eme váltóját meg-hívását fogja az egyesület ez alkalommal

beváltani. Mert azóta minden országos ünnep és közgyűlésen csak prolongálta annyi volt rajta a fizetőképes giráns, mint: Pécs, Szeged, Budapest, Fiume, Arad és ismét a milleniumot ünneplő főváros. Az ember azt hinné, hogy amely egyesületnek ilyen giránsokkal ellátott váltó tárczája van, az maga is bőven úszik a most annyiszor emlegetett párteassában, Pedig dehogy úszik, csak épen, hogy megél napról-napra, mert Magyarországon mindenre telik pénz, csak épen a magyar művészet pártolására és támogatására mentül kevesebb. Ugy vagyunk azzal, mint a népdal legénye, a ki így dalol:

„Hej! ha nekem száz forintem volna,
Az a kis lány mindjárt enyém volna,
De mit tegyek, mikor semmim sincsen,
Ajtómon is fábó a ki incsem...“

De azért a közigazgató, választmány s elnöksége mindent megtesz, hogy a jövő évi kassai ünnepség méltó legyen a város százados irodalom s művészet pártolásához s diadalos dalegylete nimbusához. Van szép és fényes színháza, lakosága lelkesült s áldozatkész minden szép és nemzeti eszmével szemben. Nem hiányzik más, mint az egyesület kötelékébe tartozó száz egynéhány tagegyletének a tömeges sorakozása és részvéte. Hogy a versenyzésben nem lesz hiány, ezt már előre konstatalhatjuk, mert az eddig jelentkezett egyletek egyszersmind versenyzők is. Remélhető, hogy versenydíj is lesz quantum satis . . .

Öszintén bevallom, hogy nem irigylem a megválasztandó versenybíró sorsát. Mert a mióta a Miskolcra elfogadott egyedül igazságos arany- és ezüst-érem rendszer helyett már a rá következő pécsi verseny után ismét helyreállították az osztályozott versenydíjas elbírálást, azóta a versenybíró sorsának ismét bele kell minden alkalommal harapni a savanyú almába, hogy lehetőleg kielégíthessen minden hiúsági ambíciót s túlfeszített elsőbbségi pretenziót. Mert enélkül magyar dalárt képzelni sem lehet! A magyar corpus juris és az újabb idők törvénytárával bátran versenyezhet az egyesületnek az a rengeteg javító, módosító határozó házszabálya, melyet a verseny elbírálásokkal szemben már untig kimerített.

Remélhető, hogy Kassán nem lesz így s a méltó érdem meg fogja találni a maga jutalmát. Csak az egyletek választása is aztán olyan juritagokra essék, a kik nem lesznek hasonlók a kancsal mérsárosokhoz hanem a kik oda tudnak vágni, a hová néznek.

A magyar dalárvilág a XIX-ik század magyar zenetörténetében a legkihatóbb s legnemzetiesebb szerepet játszott az egész század lefolyása alatt. Mikor a germanizáló absolut önkényuralom mindenhez hozzáfért irtó vaspálcájával, a mi magyar és nemzeti szellemű: a magyar mentsvárat soha sem tudta bevenni. Ez

Kitekert nyaku jelszavak.

A jog, törvény, igazság jelszavak hangoztatásával foglalta el Széll Kálmán Magyarország miniszterelnöki székét. E hármias jelszó megvalósításával ígért ő ujkorszakot mindazoknak, kik elég könnyelműek voltak hitelt adni ennek a jezsuita kiszólásnak.

De valamint egykor Efézusban a pogány aranyművesek, kik Dianna bál ványisten szobrának készítésével foglalkoztak nagy lármával kiabáltak, . . . nagy az efezusi Dianna! . . . hogy gazdag jövedelmeiket megtarthassák: úgy a „jog, törvény és igazság“ hangzatos szavai is csak arra valók voltak a Széll Kálmán nyelvén, hogy azokkal a magyar közvéleményt megtéveszthesse, hogy azokkal a maga számára a hatalmat megszerezhesse.

De, ha ezeknek a zengzetes szavaknak fel is ültek a képviselőház tagjai, minket ilyen frázisokkal nem lehet megtéveszteni. Mi tudjuk, hogy a jog a mai felfogás szerint nem egyéb, mint egyeseknek adott szabadságlevél, melylyel a kiválasztott tulajdonosok abba a kellemes helyzetbe jutnak, hogy másik arczának verejtéke után tölthessék meg zsebjeiket. A törvény pedig az erősebb ököl joga a gyengébbel szemben, s az igazság végre ismét nem egyéb, mint egy zengetes jelszó, melynel: leple alatt a legnagyobb igazságtalanságot is nyugodt lélekkel el lehet követni. A mai kor közérkölcisége valóban annyira meg van romolva, hogy többé már a legszentebb szavaknak se lehet hitelt adni, mert a jogtalanság, törvénytelenység és igazságtalanság által vezetett lelkek a legszemérmertlenebb módon élnek vissza az emberek jóhiszeműségével. Különösen azok, kik állásuknál fogva hivatva vannak a népek és nemzetek kormányzására, érték legjobban a csürés-esavarás, vagy mondjuk ki nyíltan a hazudozás mesterségét.

időben ő mentette meg s tartotta fenn a kétségbeesett hazafiságot. Ne feledjük ezt el neki soha. Vigasztalója, erősítője s felüditője volt a nemzeti ügynek, szerényen csörgedező patakocska keletkezése idejében; aztán folyton nőtt, szélesbedett a medre s 34 év után ma már országos királyfolyó, a mely a legterhesebb nagy hajók hordására is képesítve van. Kitűzött jelszavától pedig soha el nem tért, hanem mindig tiszta szűziességgel ápolta a magyar művészet géniuszát.

A magyar dalárvilág művészeti, hazafiúi s ténykedési sorozatának a részletes megvilágítása egymagában vaskos kötetre nyújt alkalmat. A XIX ik század magyar zenéjének az annálisai telve vannak számtalan oly incidenssel, melyek / e különleges magyar szellemi világ vérpezsgését, változó kedélyhullámzását és tipikus eredetiségeit kellően megvilágítják.

Számos éven át volt egy olyan kísérő trubadurja az országos ünnepeknek, kire minden magyar dalár még elevenen emlékezhetik. Kerekes Sámuel marosvásárhelyi tanár és lapszerkesztő volt, aki az ő geniális kadenciás versei rögtönzésével országos hirre tett szert s mindig nélkülözhetetlen fűszerét képezte az oly dalárvilági összejöveteleknek, hol Petőfi „Dalaim“ remek költeményének leginkább az a strófája irányította a kedélyeket, mely így szól:

S h l a pohár s a pohárban bor van
Tarka jókedv születik meg ottan.

De ezt a mesterséget senkisé is érte jobban a mi államférfiaink közül, mint Széll Kálmán. A liberális pártra támaszkodva, látszólag a liberális elvek alapján lépett kormányra s alig néhány hónapi miniszterelnöksége alatt a legfényesebben bebizonyította, hogy jezsuitább a jezsuiták nagymesterénél Loyola Ignácznál. Szemeit Bécs felé függesztve várja az osztrák miniszterek minden intését, hogy aztán nagy méltósággal adja tudtul a magyar képviselőháznak és a magyar nemzetnek hogy ő Deák Ferencz tanítványa és a 67-ik kiegyezés a bibliája, egyedüli zsinórmértéke minden cselekedeteinek.

És ugyanakkor, mikor ezt hirdeti a jog, törvény és igazság nevében meghamisítja az egész 67-iki kiegyezést is.

Mert ugyan kérjük, nem ennek a kiegyezésnek a meghamisítása volt-e a közös vámterület és a kvótának tíz esztendőre való fölemelése.

De a csürés-esavarásnak még nincs vége.

Az ausztriai csehek és námetek nem hajlandók megtenni Széll Kálmánnak azt a szívességet, hogy megszavazzák a vámterületet és a mi hátrányunkra felemelt kvótát. Ezért most ismét Bécsből várja Széll Kálmán az újabb fordulatot, hogy aztán ő is a szerint fordithassa kópönyegét.

Hát nem a legszemérmertlenebb visszaélés ez az alkotmánytalanság és a magyar nemzet jóhiszeműségével?

Hát lehet-e ilyen kormánytól várni, hogy szívén viseli a nép jogát, meg nem sérti a törvényt és meg nem hamisítja az igazságot?

Bizonyára nem!

Minél tovább megyünk az idők folyamán annál világosabban látjuk, annál fájdalommasabban érezzük, hogy a hatalom emberei, csak a saját jólétükkel

Dalaim, mik ilyenkor teremnek,
Szivárványi mámoros lelkeknek.

Kerekes Sámuel ilyenkor volt elemében s nem sok biztatás kellett neki, hogy mámoros lelkének bőségszaruját a társ-ság elé kiöntse. Mindenkire, a ki csak jelen volt, akár ismerte, akár nem, tudott valami talált, jellemzőt rögtönözni. 1882 ben a debreczeni országos ünnepély alkalmával semkerülhette ki a sorsát s így alkalommal sorra kellett neki apostrofálnia a jelenvoltakat. Az országos ünnepélyek nimbus-királyát, Erkel Ferenczet egy apostrofálta:

A hol csak megjelent
A nagy, dicső Erkel
Ott a lelkes éljen
Szászoroson el kel.
E sorok iróját pedig ilyeténképen:
A hányszor a dalár
A kétára rányit:
Mindig ott találja:
Az öreg Ábrányit.
Fiumében 1894-ben élte utolsó improvizatori diadalait, mikor az akkori kormányzó gr. Batthyány Lajos és neje Andrássy Ilona grófné fényes estélyén is feltűnt, melyet a magyar dalárok tiszteletére adtak tündérfényű palotájuk termeiben.

Kevésre rá ő is elköltözött aztán a csendes emberek országába, hol több a tisztább harmonia, mint az emberek egymás elleni farkasüvöltése. Benne a magyar dalárok utolsó trubadurja szállt a sírba!

törődnek, jog törvény és igazság csak az ő érdekeket védi, édes gyümölcseit csak az ő javukra termi. A nép, az istenadta szegény nép pedig nem egyéb re való, minthogy huzza az igát s elégedjenek meg azzal, ha arczának verejtéke árán egy darab fekete kenyeret szerezhet magának.

A szegénység, a nyomor napról-napra elviselhetlenebb lesz ebben az országban, de azért a Széll kormányának van pénze elég akkor, ha arról van szó, hogy az osztrákok követeléseit kielégítse. De hogy meddig győzi az adóprés, nem tudjuk, s ha egyszer is felmondja a szolgálatot, hova folyamodik Széll Kálmán, vajjon mit fog akkor újra kitálni a jog, törvény és igazság nevében?

Ne vádoljuk azonban a kormányt s ne vádoljuk Széll Kálmánt.

Minden népnek olyan kormány van, a melyet megérdemel. Addig míg Magyarország választó közönségét néhány millióval meg lehet venni, addig míg ez az ország választóközönsége eladja magát, addig olyan jogot, olyan törvényt és olyan igazságot érdemel, a melyet Széll Kálmán hirdet.

ss. s.

HIREK.

Olvasóinkhoz.

Osztatlan tetszéssel és elismeréssel találkozott lapunk azon újítása és kezdeményezése, hogy tárczarovatunk novelláit, ezentúl a legnevesebb és legkiválóbb fővárosi írókkal iratjuk. Oly tárcái ezek Sipulusznak, Mikszáthnak Papp Dánielnak, Benedeknek sat. *a melyek eddig sehol meg nem jelentek, s első közlői mi vagyunk.* Szívesen hoztuk meg azonban e tetemes anyagi áldozatot is lapunk érdekében, mert az a czél lebeg szemünk előtt, hogy egy, a maga nemében tökéletes, tehát: *aktuális, jól értesült, változatos és érdekes* tartalmú lapot adjunk a közönség kezébe.

Ezt a czélt kívánjuk szolgál-ni azzal is, hogy megkezdtük RangaléRisóSándor érdekfeszítő regényének közlését, melynek e fordító a mű főhőse után Serlendis címet adta. Rangabé igazi disze az újabb görög irodalomnak, s művei minden európai nyelvre le vannak fordítva. A regényt lapunk egyik munkatársa fordította le számunkra, a mely később könyvalakban is meg fog jelenni egyik fővárosi kiváló regénytárban.

Márczius 15.

Magyarország megifjodásának, a magyar szabadság születése napjának ünnepét méltó módon ülte meg az egész ország. Ünnepeztük a nagy napot és a férfiakat, kik tetteikkel nagyvátették márczius idusát. A régi lelkesedés

igazság csak
gyümölcseit
mi. A nép, az
eddig nem egyéb
az igát s elé-
rezának verej-
ekete kenyeret

nyomor napról-
lesz ebben az
Széll kormány-
kor, ha arról
rok követeléseit
eddig győzi az
ha egyszer is
ova folyomodik
g akkor újra ki-
igazság nevé-

an a kormányt
mánt.

lyan kormánya
mel. Addig míg
közönségét né-
et venni, addig
közönsége el-
an jogot, olyan
got érdemel, a
let.

sz. s.

K.

02.

sel és elisme-
apunk azon
vezése, hogy
lái, ezentúl
kiválóbb fő-
k. Oly tárcái
Mikszáthnak
edeknek sat.
g nem jelentek
ak. Szívesen
e tetemes
apunk érde-
el lebeg sze-
y, a maga
ehát: aktuális,
érdekes tartal-
közönség ke-

njuk szolgál-
kezdtük Ran-
kfesztő regé-
nek e fordító
lendis ezimet
sze az újabb
sművei min-
le vannak
apunk egyik
le számunk-
önyvalakban
gyik fővárosi

15.

ifjodásának, a
tése napjának
ülte meg az
k a nagy napot
eikkel naggyá
régilkesedes

mely az élet prózai harcában el-ellankad az évek során, új lánggra lobbant ismét e napot, hogy a szívekben újabb egy esztendőre megiejenitse a haza és a magyar szabadság szeretetét.

Az ünneplésből viszonyainkhoz mérten városunk is ki vette a maga részét. A nemzeti zászló ugyan még kevés épületen lengett, s az ünnepléstől a város háza is teljesen visszahúzódott; annál nagyobb volt azonban az együttérző hazafias polgárság körében a lelkesedés, mely komoly méltósággal nyilatkozott meg a kaszinó esti bankettjén. Kaszinói tagok és polgárok mintegy 250-en gyűltek össze a kaszinó termében. Oly impozáns kép volt ez, a minőt városunk eddig soha nem látott e napon: s teljes dícséret illeti meg azokat a férfiakat, a kik az együttes ünneplés eszméjét fölvetették és megvalósították. A polgári dalárda hazafias dalok éneklésével működött közre. Megnyitól Kikindai Ferencz, a kaszinó elnöke a királyra emelte poharát. Mayer János a kaszinó nevében mondott lendületes, szépségeiben gazdag ünnepi beszédet. Sziller Károly előbb német, majd magyar nyelven szólt az együttnéplő német ajkú, de magyar érzelmű polgársághoz; Balázs Jenő azt fejtegette nagy hatással, hogy mennyiben valósultak és mentek át a gyakorlati életbe az u. n. negyvennyolcas eszmék. Balogh István nagy hatással szavalt el Abrányi „Márczius idusa“ cz. költeményét. — A társaság a legjobb hangulatban egész éjjel utániig együtt maradt.

Délelőtt az iskolák ünnepeltek. Szép volt az állami főgymnasium ünnepe az intézet feldiszipített csarnokában. A nap jelentőségét Szabó Kázmér tanár méltatta az ifjúság előtt egy igazi szónoki hévvel előadott remek beszédben.

A szini bizottság folyó hó 16 án értekezletet tartott. A bizottság tagjai: dr. Bogdan Zsivkó, Augusztin Mikiós, Wschtel Leó, Róth Gergely, Albert János, Szendrődy Gábor, Jankó Ágoston, dr. Zsiross Lajos, dr. Türk Marcell, Jeszenszki Ignác, dr. Kiss Károly, Bayer Alajos, Dús Sándor, Kandell Zsigmond, dr. Erling Károly. Ezen 15 tagu bizottság és elnöke dr. Bogdan Zsivkó, titkárává Albert János, pénztárnokká Wachtel Leó választották. A Kecskeméten járt bizottsági tagok ajánlata alapján határozatba ment, hogy a kecskeméti állandó színházban működő szintársulatot meghív városunkba, s az előadások megtartásának idejé a társulat igazgatójával egyértelműleg megállapodva május 10-től május 31-ig fog tartani. Bérleti előadás hetenként négyszer lesz. A bizottság a következő darabokat választotta ki bérleti előadásul: I. Operettek: *A baba, Sulamith, Görög rabszolga, Gésák, A kis szőkevény, Az arany kakas.* II. Népszínművek: *Kurucz fufang, A csikós III.* Drámák: *Bánk bán, Folt, a mely tisztit.* IV. Vigjátékok: *Névtelen levelek, A házi béke.*

Gyilkos boszu. Kis Zomborról írják, hogy a minap este sűrű lövöldözés zavarta fel az ugynevezett „Pálinka-major“ táját. A lövések a vasuti töltés felől jöttek. A zajra mindjárt elősietett

emberek a sötétben a vasut árkában két viaskodó alakot vettek észre. A viaskodók Pásztor András és Kaposzta Ferencz fiatal juhász bojtárok voltak. Valóságos élet halál harc folyt a két legény között, míg végre sikerült a revolvert a támadó Pásztor András kezéből kicsavarni. Szerencsére a lövések egyike se talált. Pásztor mint a kihallgatás alkalmával megvállotta azért támadta meg Kaposztát mert mind a ketten egy lányba szerettek bele. Dinyés István majorbéli fűtő Maris nevű leánya igézte meg őket annyira, hogy Pásztor feltette magában, miszerint vetélytársát elteszi lábaltal. Pásztor ellen gyilkosság kísérletének büntette miatt a vizsgálót megindították.

Iparosok otthona. Az ipartestület végre abba a helyzetbe jutott, hogy házat vásárolva megteremtheti otthonát. Az Otthonnak céljaira megvette a Gartlgruber-féle házat 10000 koronáért. Ezt a házat kellőképen átalakítja és a szükséghez képest kiépíti, hogy díszes külsővel és kényelmes belső beosztással bírjon, melyben azután el lesz helyezve az ipartestületi iroda, az iparosok olvasóköre és esetleg egy kávéház. Az átalakításra és a szükséges építkezésre — mint halljuk — tíz ezer koronát irányoznak elő.

Névmagyarosítás. Merdesacker Antal nádkőfalvi születésű jászberényi taktörpénpénztári hivatalnok, a ki itt N. Kikindán is hosszabb ideig volt alkalmazva egyik pénzintézetben, vezeték nevét belügyminiszeri engedéllyel „Monsonyi“-ra változtatta.

Gyászrovat. Mint részvétellel értesülünk súlyos csapás érte Dr. Szász Béla törvényszéki bírót, a helybeli ifjúság egyik rokonszenves tagját. Anyja, Szász Károly dunnamelléki ev. református püspök neje folyó hó 15-én szív-szélhűdésben hirtelen hallál elhalt Budapestben. Temetése e hó 17-én szombaton ment végbe.

Áthelyezések. Az igazságügyi miniszter Szoboszlai Zoltán helybeli kir. törvényszéki aljegyzőt a helybeli járásbíróshoz, Nyusztay Béla helybeli járásbíróshoz aljegyzőt pedig a kir. törvényszékhez helyezte át.

Tolvaj cigány. A vasuti állomás fűtőházában a minap lopás történt. Elvittek 40 kilogramm rézvasat, egy nagy vaskorongot és egy feeskendő tmlőt. A rendőrségnek sikerült a tolvajt Mirkov Sándor elgány személyében kinyomozni, a kind a lopott tárgyakat meg is találták. — A vasut melletti putrikban lakó cigányok különben állandó éjjeli látogatói a vasuti raktáraknak.

Orgona-avatás. Folyó hó 8-án avatták föl nagy számú közönség és egy szakértő bizottság előtt a kisoroszi róm. kath. templom ujonnan átalakított orgonáját. Az átalakítást a legújabb rendszer szerint *Sonkenik János* szegedi orgonaépítő végezte a kikötött szerződés pontos és lelkiismeretes megtartásával. A bíráló bizottság a következő tagokból állott: *Mayer Mátyás*, nagy tőszegi kántortanító, *Bucher Antal*, karmester, *Gedei András*, kántortanító, *Nágel Miklós*, kántortanító, *Wolfrám Nándor*, kántortanító. A bíráló bizottság beható próba és vizsgálat után teljes

megelégedését és dícséretét fejezte ki ki a végzett átalakítás fölött, s a jeles és megbízható orgonaépítő *Sonkenik Jánost* megérdemlett dícsérettel halmozta el. *Sonkenik János* ur ügyességét és szakképzettségét számos új és nagyszerű orgona dícséri, miért is őt a Délvidék ft. lelkészeinek figyelmébe a legmelegebben ajánljuk.

Elítélt borhamisító. Tegnap érkezett le Nagy-Becskerekre a belügyminiszter döntése *Risztics Pál* nagybecskereki borkereskedő ismert borhamisítási ügyében. E szerint a vármegye alispánjának II. foku ítéletét, mely szerint Nagy-Becskerek város rendőrkapitánya által hozott I foku ítélet helybenhagyatik, a belügyminiszter megerősíti és kötelezi terhelt *Risztics Pált* mesterséges bor forgalomba hozatala által elkövetett kihágásért 100 frt pénzbüntetés, 64 frt 07 kr. borvizsgálati díjnak az időközben eladott bor értéke fejében 414 frt 15 kr-nak, a palaczkok dugok értéke fejében 2 frt 50 kr-nak megfizetésére. Ezenkívül a hatóság ilag lefoglalt 7874 liternyi most már kétségtelenül hamis bor sóval denaturálandó és a nagybecskereki m. kir. pénzügyigazgatóság értesítendő, a fentebbi denaturálandó bormennyiség után kiveendő fogyasztási adó czéljából.

Márczius 15. A fehértemplom állami főgymnasium ifjúsága sikerült ünnepélyt rendezett, sajnos kevés közönség előtt. Egyébként ebben a nagy nemzetiségi városban, egyetlen egyesületnek vagy társaságnak sem jutott eszébe, a nagy nemzeti ünnep.

A Farnadi-Löwy-ügy a szegedi táblán. Tegnap tárgyalta a szegedi királyi ítéltábla az annak idején nagy port felvert Farnady és Löwy-féle ügyet. A tábla a nagybecskereki törvényszék ítéletét indokaiban helybenhagyta, csupán Farnady büntetését szálította le 3 évi fogsárról 2 évre, elrendelve egyúttal szabadlábrahelyezését. Löwy ítélete itt is felmentő. Farnadynak tehát már csak egy esztendeje van hátra, amennyiben éppen egy éve vezeték azokért a bűnökért, amelyekbe könnyelmű ifju kora s az azokkal járó megfontolatlanág sodorta.

A Bega hajózhatóvá tétele. A délvidék és különösen Temesvár közönségének azon régi óhaja, hogy a Bega-csatorna hajózhatóvá tétele mielőbb megoldást nyerjen, hamarosan visszhangra talált a kormánynál. A város alig három hete felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, melyben a szabályozási munkálatok végrehajtását sürgette. Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter erre ma a város közönségéhez a következő leiratot intézte:

Temesvár szabad kir. város közönségének.

Teljes mértékben méltányolom a város közönségének folyó évi február hó 24-én 2917. szám alatt hozzám in-tóztott felterjesztésében foglalt azon törekvését, melylyel a Bega-csatorna hajózhatóvá tételéhez szükséges szabályozási munkálatok mielőbbi végrehajtását ki-ánja megvalósítani.

Helyeslem a város közönségének azon véleményét, hogy ezen

közhasznú viziutak rendezése úgy a város, mint a vidék kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági fejlődésére nagy fontossággal bír s erre való tekintettel a temesvári kereskedelmi és iparkamarának a múlt év folyamán hozzám intézett s a város közönsége által ez alkalommal támogatott emlékiratát pártolólág s oly kéréssel küldtem meg az ez ügyben illetékes földmivélségi miniszter urnak, hogy a kérdés megoldását illetékessége körében a lehetőséghez képest sietetni sziveskedjék.

Budapest, 1900. márczius hó 12 én.

Hegedüs.

Az új pénz. Mától kezdve a koronás pénzek szama megsaporodott, mert az új öt koronások a pénzpiacra felvonultak. A legnagyobb magyar ezüst pénzt, a melyből egy darab öt koronát ér, márczius tizenötödikén került ki először az állampénztárból s újdonságánál fogva mindenfelé szenzációt keltett s a nap eseménye volt. Azok, a kik barátaiknak és ismerőseiknek meglepetést szeretnek szerezni s a kik ilyen olcsó mulatságot kedvelik, már kilencz órákor megjelentek a Budán székelő állampénztár rekeszei előtt s új öt koronás ezüstpénzt kértek. Az újdonsághoz hozzájutván, gyorsan unak indultak s boldog boldogtalannak mutogatják, mert hát, hogy oda is ajándékozzák, arra nem igen gondoltak. Hogy az érdeklődés milyen nagy volt az állampénztárnál, azt az jelzi, hogy délelőtt tíz órákor már az utolsó öt koronás is elfogyott s így az újabb és újabb jelentkezők ho szu orral távoztak. Az ezüst pénz után való e sóvárgás természetesen nem sokáig fog tartani, mert nagyobb és nagyobb készletek érkeznek s az ötkoronás hamarosan el árasztja a piacot. Ekkor azután bekövetkezik az, hogy senki sem vágyik ily pénzdarab után a mely nagyságánál és súlyánál fogva a legkellemetlenebb pénz lesz. Hogy pedig népszerűsége nem lesz szert, azt igen jól tudják azok, a kik külföldön megfordultak s azt tapasztalták, hogy az ilyen öt korona értékű ezüst k uladásához bizonyos ékesszólás is szükséges, mert azokból több darabot senki sem fogad el szivesen. Be fog következni tehát nálunk is az idő, a mikor az emberek igen igen csodálkoznak azon az állításon, hogy 1900 márczius 15 ikén a halandók szinte törték magukat az ötkoronásokért s hogy az állam pénztár készletét alig egy óra leforgása alatt elkapkodták. Sőt az is meglehet, hogy el sem hiszik.

Az országos Eötvös bizottság legutóbbi ülésén számolt be a végrehajtó bizottság az eddig beérkezett aláírási ivatekról, Tudvalevő, hogy Eö vös József összes művei a „Tanítók Háza“ javára fognak kiadni és e kiadás tiszta jövedelméből tanárok és tanítók egyetemre járó fiai nyernek ingyenes ellátást ebben a tanuló-otthonban. A szétküldött aláírási ivatek most kezdenek beérkezni a bizottsághoz, mely ma coesátotta közre az eddigi előfizetők névsorát. A bizottság egyúttal kéri az ivtartokat, méltotassanak az aláírt gyűjtőiveket minél

előbb az Országos Eötvös-Bizottsághoz (Szentkirályi-utca 17.) beküldni.

Egy telepítési iroda.

— Eredeti tudósítás. —

Valóságos ostromnak volt kitéve ma a kurtiesi község háza. Száz, még száz ember tolongott a község háza előtt, pedig nem volt se más egyéb alkalom, melyen arad megyei jó szokás szerint, a uép megostromolhatná a község házat. Cs upán egy kis „telepítési“ akció előzte meg az esetet.

Kurtics és **Mácsa** községek környékén hetek óta néhány ismeretlen ember kóborol, azt a hírt terjesztvén mindentéle, hogy van Aradon egy iroda ahol pontom öt forintért annyi földet kap telekrészül mindenki, amennyit csak megmunkálni képes. Akinek nagy a családja, abból akár három telkes gazda is lehet egyszerre. A fő kellék az, hogy lefizesse rögtön husz fillér beiratási pénzt és aztán szerezzen szegénységi bizonyítványt, amit az aradi irodában kell bemutatnia.

Kurticson **hétszáz**, Mácsán pedig mintegy **ötszáz** ember jelentkezett az ismeretlen földosztóknál beiratkozás végett.

Ma aztán több százan közülök megjelentek a kurtiesi község házában, hogy beszerezzék a szegénységi bizonyítványt.

A községi előljárásnak feltűnt a dolog, s az előljárási tagok sorra kérdezték a jelenkezőket hogy minek kell egyszerre ennyi szegénységi bizonyítvány. A félrevezetett oláhok gyanutlanul mondták el az aradi iroda történetét, hozzátéve azt is, hogy az Aradon a megyeháza közelében, a „**Három király**“ nevű szállodában működik, s vezetője valami **Deutsch Mor**.

Szerény Sándor községi jegyző mindenekelőtt összeköttetésbe lépett telefonon az aradi rendőrséggel, megtudni egyetmást az „iroda“ mibenléte felől, majd pedig kiment a nép közé megmagyarázni nekik, hogy be vannak csapva, és hogy legjobb lesz, ha hétéfőn, a megyegyűlés napján bejön velük két megbízottjuk Aradra és itt majd személyesen járnak el a dologkan.

A legérdekesebb jelenet ekkor játszódott le. Egy hatalmas termetű oláh ugyanis hangos szavakkal kiabálta a következőket:

— A jegyző ur nem jó tanácsot ad nektek. Benn voltam tegnap az aradi irodában, ahol Purgli és Friebeisz urak az én jelenlétemben eszközölték ki, hogy a kurtiesiak ne kapjanak földet, mert különben nem lesz a nyáron napszámusok.

És beszélhetett nekik aztán a jegyző akármint, oda se hederítettek mert hisz a jegyző mindig „az urak partján van.“

REGÉNY.

Serlendis.

(Folytatás.)

„Nem akarom a fiatal embert gáncsolni“, mondá Melirtos, „de nem is engedhetem meg, hogy Önnek az agg intézkedései gáncsolásra méltóknak látszanak. Itáliában rablás miatt börtönben kellett sinlődnie. Ez végzetes csapás volt nagybátyjára nézve. A szűgyen ágyba döntötte, a melyet csak azért fog elhagyni, hogy sirba szálljon. A levelek, a melyeket a fiatal ember irt, annyira bánatot töredelmet tolmácsoltak, hogy az agg megkegyelmezett neki és unokájának viseletét annak könnyüvé rűségével mentegelve, kiszabadította őt a börtönből és fátyolt vont a multra. Nagybátyja barátjai szivesen látták. Külösen Shuludis János, az öreg Metaxasnak egy testvéri jóltevője és mostani barátja, úgy fogadta a fiatal embert családjában, mint barátját, fiát. Egy napon, midőn Shuludis Tinosba utazott egyedül hagyta a fiatal embert házában; a mint hazatért, azt távol találta a háztól, pénzesládáját pedig azalatt feltörték és kirabolták. E lopás tönkre tette szegényt. Bizonyára emlékezik reá, mily nagy feltűnést keltett az, hogy Shuludis, a helyett, hogy mindent megtett volna, hogy a bűntény okozóját felfedezze, ellenkezőleg minden nyomozást meghusítani törekedett. Ennek következtében az emberek már annyira mentek, hogy tönkrejűtését hamis bukásnak tulajdonították. És ez az emberkenytelen volt hallgatni eltűrni mindent, nehogy a bűntény felfedezése által meggyalázza, és megbecstelenítse beteg barátját. De úgy látszik, Metaxas úr meg volt győződve unokája bűntényéről, s hogy a gonosztevőt megbüntesse és a szenvedett igazságtalanságot az áldozatnak legalább anyagi téren jóvátegye, azért tagadta ki unokáját javamra. Ezek után miután már mindent tud kedves Serlendis úr, csak nem fog ovakodni a nevezett összeget nekem megszerezni, azon eseten, ha néhány nap múlva érte jönnek.“

Melirtos hallgatott, hasonlóképen a közjegyző is, ki, mintha mélyen gondolkodna, fejét kezeire támasztá és hosszú időn át hallgatva figyelt. Hirtelen egy guitar hangja hallatszott a szomszéd szobából, a melyet két hang kísért, következő szavakkal:

„Mig a hold és csillagoknak Bájai homályosulnak!“

Serlendis, mintha mély álomból ébredt volna, zavartan tekintett maga körül és szemei Melirtosra estek.

„Oh, kedves barátom“, mondá, gondolatait összeszedve, — a kölcsönvétekről van szó, mondá, a kölcsönről? Jó, jól Holnap többet róla, majd elintézzük a dolgot. Meg fog bocsátani, mert ma este egy kis ügyem van. Tehát holnap kedves Melirtos úr.“

Melirtos ezután felemelkedett ülőhelyéről, és meghajtotta magát, hogy búcsúzzék.

Kiváló tiszteletemet kérem átadni Metaxas úrnak“, kiáltá Serlendis a távozó után.

„Viszontlátásra!“ „Vigyen el az ördög“, toldta halkan hozzá. Azután a

szomszéd szoba ajtaja felé közeledett, a mely egy hatalmas rugás következtében feltárult.

Serlendis keresztbe vetett karokkal állt meg a küszöbön. Szemüvegét, legbensőbb gondolatainak hirmondóját homlokára tolta és megsemmisítő tekintettel nézett a két alakra, akik a pamlagon egymás mellett ültek.

A kékszemű, szőke hajjú, fiatal leány vontatott, szende hangon énekelt, miközben szeretettel teli pillantással nézte a fiatal embert, a ki mellette ült, vagy jobban mondva, a pamlag hosszában mellette nyújtózott, oly nagy hanyagsággal, mi a szemtelenséget környékezte. Ez a fiatal ember együtténekelte a fiatal leánnyal, miközben a gitárron egy egy húrt megpengetett.

„Mit szól, kedvesem, e gis-hez“, kérdező félben hagyva a játékot. „Tamburinitól tanultam. Nápolyban, a S. Carlóból primadonna assoluta nem hallgathatta eléggé, nem tudott vele betelni, és csak gis-sének nevezett.

Ekkor megpillantotta az ajtó homályában a közjegyzőt.

(olyt. következik.)

Le jobb orvosság. Mindazok, kik gyomor baj, étvágyhiány, rossz emésztés, májfájdalmak, kólika, vérszegénység, ideges fejfájás-ban szenvednek, használják a világhírű Pserhofer vér-tisztító labdacsokat, melyek teljesen ártatlanok, gyorsan és biztosan hatnak és a legelsőrendű orvosok által ajánlatnak. Hasznos szolgálatot véltünk tenni olvasóinknak, ha e kitűnő gyógyszer b. figyelmükbe ajánljuk. 1 tekeres, mely 6 doboz 15 laá bdacs 1.05 frt. A pénz előzetes beküldése utján 1 tekereset 1.25 frtért, 2 tekereset 2.30 frtért, 3 tekereset 3.35 frtért küld bérmentve Pserhofer J. gyógyszer-tára, Bécs. I., Singerstrasse 15.

**A hol a vevők jubilá-
nak.** Mult évben ünnepelte meg Mauthner Ödön, csász. és kir. udvari szállító magkereskedése Budapesten fennállásának 25-ik évfordulóját. Az idén megjelent magárjegyzékében, mely a gazdaközönségnek egyszersmint szakavatott útmutatóul is szolgál — látható, hogy vevőinek nagy része, mint a naponta százezreként beérkező elismerő és dicsérő levelek igazolják, jubilál. Nagy dolog ez most, mikor amerikai hero és más alárendelt minőségű magvakkal árasztják el a magyar gazdákat. Különben is általánosán ismert, hogy Mauthner Ödön az egyedüli cég, melyhez feltétlen bizalommal fordulhat minden gazda és minden kertészkedő. Évtizedek óta majdnem az összes osztrák és magyar uradalmak élén a népszerű József főherceg Ó fenségével, 20-25 év óta állandóan Mauthnernél fodezik magszükségletüket. De nem csak a nagy uradalmak és mintagazdaságok, hanem hazánk nagy és kis gazdáinak, kertészkedőinek zöme is Mauthner világhírű üzletének állandó vevője.

IRODALOM. SAJTÓ. MŰVÉSZET.

Az Országos Eötvös Bizottság. Köztudomás szerint e tavasszal közreboesátja b. Eötvös József összes munkáinak végleges teljes kiadását. Mint általánosán tudvavan a nagybecsű kiadás (20 kötet; 400 iv; 40 frt) tiszta jövedelme b. Eötvös Loránd ajándékából a Tanítók Házának fenntartására fordítatik, melyben —Budapestben és Kolozsvárt — szegénysorsu tani-

tók és tanárok fiai nyernek főiskolai tanulmányaik alatt részben ingyenes ellátást. A bizottság széleskörű munkálkodása — élén Széll Kálmán, miniszterelnök, gróf Károlyi Tibor, a főrendiház elnöke, Wlassics Gyula, Jókai Mór, Boöthy Zsolt stb. állanak — s a kulturális és jótékony cél egyesülése már eddig is igen szépszámu előfizetőt szereztek. Az előfizetők névsorában vidékünköl és megyénköl eddig a következő neveket találni:

Dániel Ferenczné,	N.-Beeskerek.
Steinnitzer Géza bankig.	" "
Torntál megyei takarékos és hitelbank	" "
Hollinger József tanító	Kis-Tószeg
Malonyay Sándor kir. köz.	Alibunár
gr. Nákó Kálmán	N. Szt.-Miklós
Reinholz Gerenczné	Perjámos
Casínó egyet	Párdány

Kritikai lapok szenczációs számban közzölt közlemények közül ajánljuk szives figyelmébe különösen: megyei és városi törvényhatóságoknak és bizottsági tagoknak, illetve hivatalnoknak az „Álom és valóság a közigazgatás terén“ című cikkelyt

Állami-, városi és magintisztviselőknél, kisiparos és kereskedőknél: „A kis ember fillérei“ című cikkelyt.

Földbirtokosoknak, gazdáknak: „Leleplezett biztosító intézet és magkereskedő“ című cikkelyt.

Polgári és katonai jogászoknak: „A katonai büntető törvénykönyv“ című cikkelyt.

Orvosoknak: „A specialista orvosok díjazása“ cz. cikkelyt.

Lelkészek és tanároknak: „A ciszterciták konviktusáról“ és „A Szulamith-düh“ cz. cikkelyt.

Színházaknak és színháztozató közönségnek: „A Kleopatra“ cz. cikkelyt. Továbbá:

Szálloda, vendéglő és kávéház tulajdonosoknak: „Énekes kávéházaink“ cz. cikkelyt.

Az összes sport- és tornászkluboknak ezek tagjainak: „Magyarok a párisi torna- és atletikai versenyen“ című cikkelyt.

Kerékpárgyárosok-, kereskedők-, egyesületek- és tulajdonosoknak: „A biciklizádó.“

Divatkereskedőknek és kedvelőknek: „Szeccsessis divat“ cz. cikkelyt. Végül

Egyes példányt, illetve mutatványsszámot a kiadóhivatal 30 fillérért küld. Két koronáig — posta úján — postabélyeget is elfogadunk. Előfizetésnél a mutatványsszámmért beküldött 30 fillér az előfizetési díjba beszámítható.

Előfizetési ára egy évre . . . 16 korona.

" " fél évre . . . 8 korona

„Kritikai Lapok“ kiadóhivatala
Budp. VIII, III-s utca 1.

A temesvári szintársulat a színész-kongresszus ellen. Temesvárról táviratozók: A temesvári szintársulat mai gyűlésében egyhangulag tiltakozott a március 27-ikére kitűzött színész-kongresszus megtartása ellen és elhatározta, hogy épp úgy, mint a miskolci szintársulat, tiltakozását körlevélben közli és hogy a kongresszusra, ha azt mégis megtartanák, képviselőt nem küld

Közzgazdaság.

Szerbia kivitelünk érdekében.

A szerbiában székelő cs. és kir. konzulátusok a kereskedelemügyi kir. miniszter urhoz előterjesztett hivatalos jelentésekben nyomatékosan utalnak azon körülményre, hogy gazdasági téren való érvényesülésünk Szerbiában egyrészt üzleti körünknek a szerb piac iránt tanusított közönye, másrészt a többi állam és első sorban Németországnak céltudatos versenye következtében mindinkább szűkebb határok közé szorul.

Míg az új szerb iparpártolási törvény által ipari vállalatok létesítésére nyújtott kedvezmények mellett, melyek Németország ipari és pénzügyi körei által és alapításokra széles körben igénybe vétetnek, a szerb ipari termelés mindinkább fejlődésnek indul s ily módon Szerbia mind jobban függetleníti magát a külföldtől, addig érdekelt körünk az ezen törekvések által ipari termékeink értékesítésére nézve előálló kedvezőtlenebb helyzet orvoslására gondot alig fordítanak, holott az alkalmas idő még nem mult el, hogy céltudatos és élénkebb tevékenység mellett a szerb fogyasztási piacot magunknak továbbra is biztosítsuk.

Allandó panasz tárgyát képezi, hogy míg egész Szerbiát előzönlük a német kereskedelmi utasok, kik lázas tevékenységgel iparkodnak áruik részére a szerb piacozon tért hódítani, kereskedelmi körünk utazok kiküldését alig tartják érdemesnek és többé kevésbé lelkiismeretes ügynökökben bíznak meg, kik a dolog természeté szerint első sorban saját anyagi hasznukat tartván szem előtt, ritkán fordítanak kellő igyekezetet arra, hogy új üzleti összeköttetéseket teremtsenek, új fogyasztási piacokat kutassanak fel, a vagy csak a régi vevőket is meg tartsák.

Ugyszintén elszomorító jelenséget képez, hogy üzleti körünk nem követik a külföld és első sorban Németország példáját, mely Szerbiában élénk részt vesz a sok kisebb nagyobb szállítási üzletekben és ezen célja elérésére sem pénzt sem fáradságot nem kiméli a végből, hogy ezen üzletágban is eredményt érjen el.

Valóságos esemény számba megy, ha egy magyar cégnek sikerül valamely nagyobb szállítást elnyerni és a mennyiben ez be is következik, sok esetben mindennemű nehézségek merülnek fel a fizetési módzatok avagy szállítás teljesítése tekintetében.

Miután eminens fontosságú közzgazdasági érdekek megkivánják, hogy új piacok megszerzésére is törekedve első sorban régi piacaink megtartására fordítsuk egész tevékenységünket, minek legelső következménye az, hogy üzletvilágunk ezen piacokat folytonosan élénk figyelemmel kísérje, kereskedelmi képviselőink vonatkozó jelentését a temesvári iparkamara és kereskedelem alkalmul tekintit miszerint, nyomatékosan felhívja az érdekelt köröket, hogy a jelzett viszonyokat fontoságukhoz mért figyelemben részesítsék, nehogy saját közömbösségünk eredményeképp oly helyzet álljon elő, melyen, ha a kellő időpont elmulasztott, segíteni többé nem lesz modunkban.

A ronggyűjtés nem csekély közzgazdasági fontossága közismeretű dolog. A hulladékok ezen neme sokszertű ipart értékesítésénél fogva a kereskedelmi forgalomnak is becses cikkét képezi. Külállamokban a ronggyűjtés ezért közzgazdasági uton is előmozdítatik, nevezetesen Német és Angolországban külön berendezések szolgálnak a felhalmozott készletek elraktározására és értékesítésére. Nálunk az utobbi évtized folyamán a ronggyűjtés lnyegesen visszament, a mi főképp a hazai papiripar helyzetét igen megnehezíti, mert a szükséges nyers anyag drágulását idézte elő. A ronggyűjtésben beállott hanyatlás oka jórészt a tulszigoru közzegszükségügyi rendszabályokban keresendő miert is nagyon indokolt volna, ha ma-

gasabb nemzetgazdasági érdekből hatóságaink vexatív jellegű intézkedésektől eltekintenek s hogy az idevágó törvényes határozmányok végrehajtásánál inkább a dolog lényegére s nem üres formálításokra ügyelnének. A temesvári kereskedelmi és iparkamara midőn üzletköreink figyelmét ezen értékes nyersanyag forgalmának emelésére felhívja, egyszersmind késznek nyilatkozik ez irányu megkeresés alapján a hatósági részről netán észlelt akadékoskodó eljárás megszüntetése czéljából a szükséges lépéseket saját hatáskörében megtenni.

Torontál vármegye.

Veszettség:

törökkanizsai j. Csóka 1 u.,

Takonykór és bőrféreg:

bánlakai j. Ürményháza 1 u.,
nagybecskereki j. Bégu-Szent-György 1 u.,
Orlovát 1 u., Perlasz 1 u., Rudolfsnád 1 u.,

pancsovai j. Glogon 1 u.,
perjámosi j. Perjámos 1 u.,
törökbecsei j. Araacs 2 u., Melencze 1 u.,
zsombolyai j. Kis-Orosz 1 u., Nagy-Tószeg 1 u.,
Nagy-Becskekerek v. 4 u.

Rühkór:

antalfalvi j. Czrepaja 1 u., Ozora 1 u.,
bánlakai j. Bánlak 23 u., Nagy-Margitta 4 u.,
Zichyfalva 1 u.,
nagy-szentmiklósi j. Nagy-Ósz 1 l., Nagy-Szent-Miklós 1 l.,
törökbecsei j. Melencze 1 u.

Sertésvész:

bánlakai j. Partos 1 u., Szécsenfalva 6 u.,
Zichyfalva 1 m.,
nagybecskereki j. Lukácsfalva 1 p.,
nagy-szentmiklósi j. Kis Zombor 1 p.,
Német-Nagy Szent-Miklós 2 u.

Vasuti közlekedés.

Érvényes 1899. október hó 1-től.

A vonat érkezik Nagy-Kikindára:

Budapest felől:	gy. v. d. u.	12 42
	sz. v. d. u.	3 37
	gy. v. este	6 27
	sz. v. éjjel	3 23
	sz. v. reggel	6 27
Temesvár felől:	sz. v. este	10 57
	sz. v. reggel	7 27
	gy. v. reggel	8 51
	sz. v. d. e.	10 53
	gy. v. d. u.	2 57
v. v. este	5 55	

A vonat indul Nagy-Kikindáról:

Budapest felé:	sz. v. éjjel	11 15
	sz. v. reggel	7 30
	gy. v. reggel	8 54
	sz. v. d. e.	11 80
	gy. v. d. u.	3 03
v. v. este	5 59	
Temesvár felé:	gy. v. d. u.	12 48
	sz. v. d. u.	3 57
	gy. v. este	6 59
	sz. v. éjjel	3 52
	sz. v. reggel	6 32

Felélés szerkesztő és lapfűzőjónos:
Dr. KISS KÁROLY.

Kiadói-Nyomda, Szeged M Nagy-Kikindán.

Hirdetések.

Bélyegdíj minden iktatásnál 60 fl. Nyilttéri közlemény minden sora 60 fl.

Hirdetési díjak: Egész oldal 40 kor. Kisebb hirdetések ezen egységár arányában számítatnak.
Hirdetések felvételnek: a fővárosi és külföldi nagyobb hirdetési irodákban, Nagy-Kikindán a kiadó-hivatalban.

Nagy-Kikinda város polgármesterétől.

4678 sz.

IV - 1900

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a városház kibővítésének eszközése, nevezetesen az ezen célra szükséges összes munkálatok teljesítése és anyag szállítása iránt a folyó 1900 évi márczius hó 25.

napján d. e. 10 órakor fog az alulírott hivatalában írásbeli zárt ajánlati versenynyel egybekapcsolt nyilvános szóbeli árlejtés megtartatni.

Kikiáltási ár 9000 korona. — Bánatpénz 10%-ka, mely szóbeli ígéretek tétele előtt leteendő, illetve az írásbeli ajánlathoz csatolandó.

Csupán a szóbeli árlejtés megkezdése előtt benyújtott írásbeli ajánlatok lesznek figyelembe véve.

A részletes árlejtési feltételek, az előszámítás, költségvetés és tervek a hivatalos órákon belül az alulírott hivatalában megtekinthetők.

Nagy-Kikindán, 1900 évimárczius hó 13-án.

Dr. Bogdán,
polgármester.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Felette praktikus útra. — Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva.

(Hiv. bizonyl. Bécs jul. 3. 1887.)

Sarg's
Kalodont

elismert legjobb

FOGTISZTÍTÓSZER

A szájnak fog- vagy szájjal való öblítése magába véve nem elég a fogak teljes tisztán és jókarba tartására. Erre a czélra okvetlenül szükség van egy állandóan üdítő olyan foggerme használatára, mint a **Sarg-féle Kalodont**, mely csövekben való praktikus csomagozása miatt ezen követelményeknek teljesen megfelel.

Kiadói-Nyomda

(Jung-féle házban)

elvállal mindennemű nyomdai munkálatokat a legolesőbb áron, legpontosabban és legizlésesebb kivitelben.

20% engedményt kap mindenki.

GUMMI

és **HOLHOLYAG**, az egyedüli megbízhatóbb, legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható **ÓVSZER** férfiak és nők részére. Ára tuezatonként **eredeti párisi minőség** ben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. **Bouts americ.** tuezatja frt 3.—, 4.— és frt 5.—.

NŐI ÓVSZEREK: Hasse tanár-féle frt 2.—, Messinga tanár-féle frt 2.50, dr. Earlet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női óvszázszor is használhatók.

HÖLGY SZIVACSKOK, valódi párisi, tuezatonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.

DIANA ÖV havi kötő nőknek, legjobb a világon, drbjá frt 2.50.

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után

J. REIF.
Bécs, Brandstätte 3.
1881-ben alapított hírneves higieniai specialista cég.

400, 7—40

ki e hirdetésre hivatkozik!

20% engedmény!

Elsőrendű
bazai gyártmány.

Mégis csak leg-
jobb a mindenütt
kapható

Fiumei

433, 1—10

Csokoládé

és

Cacaó.

Esemény
a magyar
irodalomban!

NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

AZ EGYETEMES TÖRTÉNELEM KLASZIKUS KÖNYVE. A LEGGAZDAGABB TÖRTÉNELMI KÉPTÁR

Tizenkét kötetben

Eddigél három kötet jelent meg. — Négy havonként jön egy-egy kötet

Bővebbet a prospektus, melyet mindenki ingyen kap.

A teljes mű ára 192 korona.

Szerkeszti a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

Marczali Henrik

Megrendelhető **3 korona** csekély helyi részlet fizetésre

re rendelőlapon segélyével, mely kivágandó és levelezőlapra ragasztva, hozzánk beküldendő.

Révai Testvérek irodalmi intézet Részvény társaság

BUDAPEST, VIII., Üllői út 18.

A nagy képes világtörténet azért eseménye a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.

A nagy képes világtörténet megjelenésével minden más világtörténeti mű elavult értéktelenné vált

A nagy képes világtörténet az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinek, a ki művelt ember akar lenni.

A nagy képes világtörténet az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretettel és összetartást tanul.

A nagy képes világtörténet fejleszti a műveltséget, táplálja a tudást, nemesíti a lelket

A nagy képes világtörténet briliáns stílusával és pompás illusztrációival nemesak tanít, hanem oktató gyönyörködtet is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Ezennel megrendelem a Révai Irodalmi Intézet Részvény-társaságtól Budapesten a

Nagy Képes Világtörténet

című művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul vevén, hogy eddigél három kötet jelen meg s a további kötetek 4 havonként jelennek meg. Kötelezem magam a társaság pénz tárába Budapesten a szállítástól kezdve 3 koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincs. Az esetleg elmaradó részeket költségenre postai megbízás útján szedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékessé válik. A mű további kötetei a megjelenéshez képest és fizetési arányában szállítandók.

Név: .....

Kelt: .....

Állás: .....